

Udruga za promicanje održivog življenja

Ministarstvo poljoprivrede
n/p. gđe. Marije Vučković
Ul. Grada Vukovara 78
10000 Zagreb

Predmet: reforma postojećeg sustava prikupljanja podataka o potrošnji pesticida

Poštovana ministrice,

pišem Vam u ime udruge Zemljane staze, a radeći u javnom interesu na zaštiti zdravlja poljoprivrednika, stanovnika ruralnih područja, drugih ljudi izloženih pesticidima, kao i prirode i okoliša.

Ovim pismom želimo skrenuti vašu pozornost na tekuću reformu statistike poljoprivrede Europske unije¹. Ova zakonodavna reforma je od velike važnosti jer će **definirati koji će podaci biti dostupni za praćenje napretka prema održivoj upotrebi i smanjenju uporabe pesticida**², 2 između ostalih ciljeva. Postavljanje ciljeva smanjenja, kako je predloženo u Strategiji EU-a Od polja do stola, od iznimne je važnosti. Jednako je ključno osigurati **postojanje relevantnih, pouzdanih i javnih podataka za praćenje napretka prema ostvarenju ovih ciljeva**. Važnost praćenja i pristupa utemeljenog na dokazima Vijeće je posebno naglasilo podržavši strategiju Od polja do stola³. Bez uspostavljenih sustava prikupljanja i objave ovih podataka, postavljeni ciljevi su prazna politička obećanja. Ovaj nedostatak transparentnosti također može samo potaknuti nepovjerenje u društvu.

Nedostatak transparentnosti u ovom području negativno se odražava na sve, osim na kemijsku industriju. Države ne reagiraju. Postupci ambicioznih država ne mogu se dokazati. Naponi i ulaganja poljoprivrednika ostaju ispod radara; specifične prepreke s kojima se suočavaju i dalje je teško identificirati. Stanovnici ruralnih područja lišeni su prava na dobivanje informacija o okolišu⁴.⁴

Ovo je, nažalost, trenutno stanje koje rezultira većim nepovjerenjem prema vladama i cjelokupnom poljoprivrednom sektoru.

Trenutno Eurostat od država članica prima samo nepotpune podatke o prodaji i upotrebi pesticida i objavljuje samo vrlo nejasne skupne podatke zbog trenutnog slabog pravnog okvira⁵.⁵ To znači da nema dostupnih preciznih podataka koji pokazuju koji su pesticidi korišteni u posljednjih godina za proizvodnju hrane u EU, niti gdje, kada i u kojim količinama

¹Vidi [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2021/0020\(COD\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2021/0020(COD)&l=en)

²Directive 2009/128/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing a framework for Community action to achieve the sustainable use of pesticides, OJ L 309, 24.11.2009, p.71

³See Council Conclusions from October 2020 <https://www.consilium.europa.eu/media/46419/st12099-en20.pdf>

⁴The United Nations Economic Commission for Europe (UNECE) Convention on access to information, public participation in decision-making and access to justice in environmental matters done at Aarhus, Denmark, in 1998 available at: <https://unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf>

⁵Vidi https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/aei_pestuse/default/bar?lang=en

Udruga za promicanje održivog življenja

su korišteni. Kalifornija je, primjerice, već prije 30 godina uspostavila opsežnu bazu podataka⁶. EU stoga jako zaostaje.

U veljači ove godine⁷ Europska komisija (Eurostat) predložila je novu uredbu EU koja se odnosi na „Statistiku poljoprivrednih inputa i proizvoda” (SAIO), stavljajući izvan snage posebno Uredbu (EZ) br. 1185/2009 o statistici o pesticidima⁸. Od tada je Odbor za poljoprivredu Europskog parlamenta usvojio svoje stajalište pozivajući na nekoliko amandmana na prijedlog Komisije⁹. Pozivamo Vas da podržite ključne značajke prijedloga Komisije, kao i bitne izmjene i dopune Europskog parlamenta kako bi se osiguralo:

1. Sustavno i elektroničko godišnje prikupljanje podataka svih poljoprivrednika o njihovoj upotrebi pesticida

Razumijemo da ovaj prijedlog Komisije izaziva zabrinutost u vezi s opsegom administrativnog tereta koji bi stvorio. Međutim, poljoprivrednici već moraju sastavljati i čuvati takve evidencije, ne samo da bi bili u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009¹⁰, nego i kako bi informirali prehrambeni lanac o korištenim pesticidima. Za neke države članice to bi moglo zahtijevati ulaganje unaprijed, ali ovo će ulaganje uštedjeti znatnu količinu javnih resursa. Ovo je važno zbog sljedećeg:

- Bez ovih podataka, uspješna provedba Okvirne direktive o vodama, Direktive o pticama i staništima, Direktive o održivom korištenju pesticida¹¹ i Uredba o pesticidima je neučinkovita, pa čak i nerealna, osim ako se ne poduzmu mjere opreza¹²;

- Bez ovih podataka, tijela zadužena za zaštitu zdravlja i okoliša propuštaju podršku neovisnih znanstvenika koji su onemogućeni u obavljanju prijeko potrebnih istraživanja (kao što je istaknuto u nedavnoj akademskoj publikaciji);¹³

- Ako se evidencija poljoprivrednika ne prikuplja sustavno i digitalno, **morat će se**

⁶<https://www.cdpr.ca.gov/docs/pur/purmain.htm>

⁷Prijedlog dostupan pri:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2021/0037/COM_COM\(2021\)0037_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2021/0037/COM_COM(2021)0037_EN.pdf)

⁸Regulation (EC) No 1185/2009 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 concerning statistics on pesticides, OJ L 324, 10.12.2009, p. 1–22

⁹https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0285_EN.html

¹⁰Prema članku 67. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 profesionalni korisnici pesticida moraju voditi evidenciju o sredstvima za zaštitu bilja koja koriste.

¹¹Države članice imaju obvezu prema Direktivi o održivom korištenju pesticida (Direktiva 2009/128) poduzeti "odgovarajuće mjere upravljanja rizikom", posebno u zaštićenim područjima definiranim Direktivama o staništima i pticama (članak 12.(b) Direktive). U tu svrhu trebaju prikupiti podatke o uporabi pesticida u relevantnim područjima.

¹²Prema Direktivi 2000/60 od država članica se zahtijeva da „prikupljaju i održavaju informacije o vrsti i veličini značajnih antropogenih pritisaka kojima su tijela površinske vode u svakom vodnom području podložna” (Dodatak II. odjeljak 1.4. Direktive 2000 /60). U tu svrhu trebaju prikupiti podatke o korištenju pesticida na području koje je povezano sa porječjem.

¹³Mesnager, R., Straw, E.A., Antoniou, M.N. *et al.* Improving pesticide-use data for the EU. *Nat Ecol Evol* (2021). <https://doi.org/10.1038/s41559-021-01574-1>

Udruga za promicanje održivog življenja

prikupiti i objaviti u svakom slučaju nakon individualnog pristupa zahtjevima za dokumente u primjeni prava EU-a, kao što se nedavno dogodilo u **Njemačkoj**¹⁴. Ova reforma je **prilika da se osigura da uprava svake zemlja u EU ima potrebne digitalne alate** i sustave prikupljanja podataka za učinkovito pružanje ovih informacija.

2. Prikupljanje podataka ne samo o pesticidima nego i o biocidima i veterinarskim proizvodima

Poput pesticida i gnojiva, biocidi i veterinarski proizvodi se intenzivno koriste u poljoprivredi i potencijalno su štetni za ljude i prirodu.¹⁵ Neprikupljanje podataka o takvim kemikalijama znači svjesno stvaranje slijepih točaka.

3. Sustavno objavljivanje podataka o uporabi pesticida na značajnoj razini detalja

Uredba treba jamčiti da će podaci biti objavljeni prema aktivnoj tvari, proizvodu, usjevu/vrsti, godini i na zemljopisnoj razini lokalne administrativne jedinice kako bi se osigurala dosljednost s UNECE Konvencijom o pristupu informacijama (Aarhuška konvencija). značajno ograničavajući rizik dopuštanja neizravne identifikacije točne lokacije farmi.¹⁶

Cilj objave podataka nije otkrivanje osobnih podataka o poljoprivrednicima. Cilj je pružiti potrebne podatke kako bi mogli zaštititi svoje zdravlje i zdravlje ostalih radnika, njihovih obitelji, stanovnika ruralnih područja, te prirode i okoliša. Prilikom objave podataka na razini lokalne administrativne jedinice očekuje se da za 99,9% upotrijebljenih količina neće biti moguće – čak ni posredno – identificirati adresu gospodarstava na određenom području.¹⁷

Francuska već objavljuje prikupljene podatke o prodaji pesticida, po aktivnoj tvari, po proizvodu i na razini poštanskog broja kupca,¹⁸ nakon pozitivnog pravnog mišljenja Francuske komisije o pristupu dokumentima koji se oslanjaju na pravo EU¹⁹.

Stoga je jasno da ne postoje zakonske zapreke za objavu podataka o uporabi pesticida na ovoj razini detaljnosti.

¹⁴Zakon EU-a zahtijeva od javnih tijela da prikupljaju i objavljuju evidenciju tih poljoprivrednika, na zahtjev, u skladu s Direktivom 2003/4. To je zato što se evidencije koje poljoprivrednici moraju voditi „vode za javno tijelo” u smislu ove direktive. Osim toga, podaci koji se nalaze u tim evidencijama predstavljaju “informacije vezane uz emisije u okoliš”. Vidi uspješne slučajeve njemačkog suda: VG Freiburg od 13. srpnja 2020. 10 K 1230/19, VG Sigmaringen, 30. rujna 2020. 8 K 5297/18, VG Stuttgart od 10. lipnja 2020., 14 K 9469/18 potvrđeno 20. siječnja od 20. siječnja 2020. u žalbi 4. svibnja 2021., VGH 10 S 1348/20, VGH 10 S 2422/20.

¹⁵Vidi Mahefarisoa et al. (2021) ‘The threat of veterinary medicinal products and biocides on pollinators: A One Health perspective’, available at : <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2352771421000276>

¹⁶<https://unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf>

¹⁷The potential issue of revealing indirectly the addresses of farms due to a small number of farms in a given postal code only arose for 0.1% of the quantities sold in France in 2019: http://www.data.eaufrance.fr/opedata-files/a69c8e76-13e1-4f87-9f9d-1705468b7221/bnvd_eaufrance_metadonnees_achat_20201215.pdf.

¹⁸[Fiche de métadonnées du jeu Achats de pesticides par code postal | data.eaufrance.fr](https://www.data.eaufrance.fr/fiche-de-metadonnees-du-jeu-achats-de-pesticides-par-code-postal)

¹⁹Mišljenje Francuske komisije o pristupu administrativnim dokumentima n°20184341: [Conseil 20184341 - CADA \(data.gouv.fr\)](https://www.conseil.fr/Conseil/20184341-CADA)

Udruga za promicanje održivog življenja

4. Neograničen i jednostavan pristup neobrađenim podacima za europska i nacionalna javna tijela

Sirovi podaci – što znači da nisu ni na koji način sumirani, sažeti ili grupirani – moraju se dijeliti između statističkih ureda i nacionalnih i europskih tijela nadležnih za osiguranje zdravlja ljudi i okoliša. Prečesto se podaci ne dijele među javnim tijelima zbog straha od kršenja povjerljivosti. Ne samo da je taj strah pravno neutemeljen, nego su ti podaci neophodni za njihov regulatorni rad.

Pozivamo vas stoga da **osigurate prikupljanje i objavu ažurnih, pouzdanih i preciznih podataka kako biste omogućili donošenje odluka utemeljenih na dokazima i praćenje napretka prema održivoj poljoprivredi, podržavajući ključne elemente prijedloga i amandmana Sabora i zagovaranje novih amandmana kako bi se tekst doveo tamo gdje treba.**

Zahvaljujemo Vam što ste razmotrili naše preporuke te se nadamo povratnoj informaciji o ovoj važnoj temi.

S poštovanjem,

Natalija Svrtan
Zemljane staze

U Zagrebu, 04. studenog 2021.